

NAER FOLK

i hele

NORDLAND

senterpartiet.no/nordland

LEVENDE SAMFUNN

I HELE NORDLAND

Etter to år med pandemi var vi alle klare for å ta fatt på en normal hverdag, med fokus på å skape vekst og utvikling. I stedet ble Europa rammet av krig, vi opplevde energikrise, dramatisk prisvekst og en rekke andre store utfordringer. Når det stormer som verst er det viktig å ha et ansvarsfullt mannskap som finner de tryggeste løsningene på lang sikt. Senterpartiet tar ansvar i vanskelige tider.

Senterpartiet vil bygge Nordland nedenfra. Vi arbeider for et Nordland der mennesker kan utvikle seg i frihet og trygghet, hvor vi tar ansvar for eget liv, for fellesskapet og for naturen. Senterpartiet vil føre en politikk som gjør at folk på fritt grunnlag kan velge hvor de vil bo i hele Nordland, enten det er i byen eller på bygda

Vi vil sørge for at arbeidsplasser, infrastruktur, velferdstilbud, trygghet og muligheter finnes over hele Nordland, i store og små samfunn. Senterpartiet arbeider for et Nordland med små sosiale, geografiske, og økonomiske forskjeller. Rettferdig fordeling, gode levekår og sosial tillit henger tett sammen.

For å oppnå rettferdig fordeling trenger vi et levende folkestyre og en tydelig desentralisering av makt, kapital og bosetting.

Gode tjenester nært folk gir trygghet og forutsigbarhet i hverdagen. Alle har rett på gode tjenester i nærmiljøet. Offentlige tjenester, statlige, fylkeskommunale og kommunale, skal være godt utbyggt over hele Nordland. God beredskap krever lokal forankring.

Oversiktlige samfunn hvor man tar vare på hverandre og har gode levekår er den beste beredskap.

Jorden er en arv som vi forplikter å forvalte for våre etterkommere, og miljø- og klima-problemene er vår tids største utfordring. Dette er en ramme rundt all politikk. FNs 17 bærekraftsmål skal prege alt vi gjør i Nordland i tida som kommer. Natur, miljø og klima må derfor sees i sammenheng med alle øvrige samfunns mål, og sikre en forsvarlig og bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet.

Senterpartiet skal legge til rette for både nye og eksisterende næringer. Landbruket er ei viktig næring for Nordland, som sikrer egen matproduksjon og holder kulturlandskapet i hevd. Det skal stimuleres til utvikling både innen tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer. Produksjon basert på utmarksbeiteressurser må styrkes, og den samlede landbruksproduksjonen i Nordland må økes.

Nye markeder må prøves ut for å skape vekst og merverdi for produsenter. Skogen er en stor ressurs som må forvaltes bedre, og derigjennom også øke CO²-bindingen.

Fisken i havet har gjennom århundrer vært grunnlaget for bosettinga langs kysten. Fiskeriene har forsynt befolkninga med mat og har bidratt til inntekter og rikdom, både i Nordland og nasjonalt. De senere årene er ny havbasert næring kommet til. Utviklinga av havbruket har bidratt til nye arbeidsplasser og viktig utvikling langs kysten. Vi vil bidra til at disse næringene også i framtida er med på å ivareta arbeidsplasser og bosetting langs kysten.

Vi opplever ei stor satsing på grønn industri flere steder i fylket, og Senterpartiet vil fortsatt bidra til at de nye etableringene kommer på plass, og at man i samarbeid med kommunene kan tilrettelegge best mulig for veksten som kommer. Det må jobbes målrettet for å få tak i nødvendig kompetanse, og fagskoler og andre aktører må tilby relevante utdanningsløp.

Reiselivsnæringen i Nordland har vært i sterk vekst over år, og Senterpartiet vil bidra til fortsatt utvikling av denne store næringen. Lokalmat og naturopplevelser bidrar sterkt til at mange besøker Nordland, og mange vellykkede etableringer utenfor tettbygde strøk viser at det er mulig å satse i hele fylket.

Senterpartiet vil løfte Nordland som ungdommens fylke. De unge må i enda større grad få ta del i utforminga av sine samfunn, de må få mer ansvar, og de må bli hørt. De unge er

ikke bare viktige for framtida, de er viktige her og nå.

Inkludering er viktigere enn noen gang, for å hindre utenforskap. Senterpartiet er bekymret over utviklinga, og særlig når det gjelder psykisk uhelse blant unge. Vi har et stort ansvar, og tar dette på alvor.

Alle grupper i samfunnet må bli sett og hørt i større grad, for å sikre god medvirkning og inkludering. Unge, lærlinger, eldre og personer med funksjonsnedsettelse skal fortsatt påvirke fylkespolitikken gjennom sine medvirkningsråd. Senterpartiet mener det er viktig å sørge for gode prosesser, der berørte grupper blir tatt med på råd tidlig nok.

Senterpartiet ønsker at våre felles ressurser – som vind- og vannkraft, havressurser, olje og gass, mineraler og metaller, jorda og skogen – er felleskapets eie og skal være under norsk styring. Nordlands naturressurser skal forvaltes slik at de skaper arbeid og velferd for folk i hele Norge. Dette gjøres best med lokal ledermedvirkning og fører til en større bredde i rekruttering av yngre arbeidskraft.

Senterpartiet skal ruste Nordland for framtida. Vi kjemper videre for vekst og utvikling, trygghet og gode tjenester nært folk, i hele Nordland. Vi vil at Nordland skal være det beste fylket å bo i for nettopp deg, uansett hvem du er og hva du gjør.

De beste løsningene skapes i politikkenes sentrum. Senterpartiet tror på ansvarlig styring og godt tverrpolitisk samarbeid.

TRANSPORT OG INFRASTRUKTUR

En forutsigbar, god og trygg samferdsel og infrastruktur er viktig og helt avgjørende for effektiv og god transport av varer og personer både inntil, innenfor og ut av Nordland. Vår kystlinje utgjør alene 25,9 prosent av Norges totale kystlinje, og er hele 26496 kilometer lang, Vi har 1225 km riksvei/europavei, 4043 km fylkesvei, 21 hurtigbåtruter og 23 fergeruter. Næringslivet i Nordland bidrar med viktig verdiskaping og eksport for Norge som nasjon. Våre varer fraktes ut via veier, jernbane, flyplasser og havner.

En videre styrking og opprustning av fylkesveier og øvrig infrastruktur er med på å skape bolyst, optimisme og vekst både i distrikt og by. Nordland Senterparti vil sikre en videre satsning på nybygg og vedlikehold av fylkesveier og være en pådriver for gode korrespondanser og velfungerende pendlerruter.

Nordland Senterparti er opptatt av at myke trafikanter skal kunne ferdes trygt langs våre fylkesveier, og spesielt ønsker vi å ha trygge skoleveier. Vi ønsker å øke tempoet i utbygging av gang- og sykkelstier, og om mulig tilrettelegge for at man kan senke kravene slik at man får flere meter gang og sykkelsti for pengene.

Vi vil jobbe aktivt opp mot staten for å få bedre finansiering av vei, tunnel, bro og rassikring for å ta igjen mer av etterslepet på fylkesveiene. Vi vil også jobbe for større overføringer til drift av persontransport på vei og hav.

Nordland Senterparti skal jobbe for fortsatt økt godsmengden på jernbane, for å videreføre den positive utviklingen. Det er viktig å satse på et forbedret tilbud på Saltenpendelen og Helgelandspendelen. Tog mellom Mosjøen og Bodø bør starte på Trofors, eller lenger sør, for å gjøre pendling med offentlig transport mulig. For å lykkes med økt transport er det nødvendig med flere korte, og lange kryssningsspor.

Senterpartiet har sikret at gratis ferger ble en realitet. Vi vil fortsette vårt arbeid for å redusere billettprisene på hurtigbåt og gjøre kollektivtilbudet enda mer attraktivt i bruk. Vi vil følge opp Nasjonal transportplan (NTP) og Regional transportplan (RTP) og de planlagte prosjektene i fylket.

Vi vil være med å sikre en bærekraftig utvikling som ivaretar miljøet og lokale behov – samtidig.

FYLKESVEI OG TRAFIKKSIKKERHET

Nordland Senterparti vil:

- Følge opp prioriterte prosjekt i Regional transportplan (RTP).
- Sikre god framførsel på viktige næringsveier – Strategien fra Kyst til marked må videreføres.
- Styrke alt vedlikehold og opprusting av fylkesveiene.
- Jobbe for å realisere flere nasjonale turistveier i Nordland.
- Sikre og videreutvikle et godt samarbeid rundt kollektivtrafikken mellom Nordland Troms og Trøndelag.
- Gjennomgå belysning langs fylkesvei og se på muligheten for en opptrapping i samarbeid med kommunene.
- Styrke fokus på utbygging av gang og sykkelvei i neste RTP.
- Se på mulighetsrommet for å bygge gang og sykkelstier på en rimeligere måte.

FERGER, HURTIGBÅT OG GODS

Nordland Senterparti vil:

- Jobbe aktivt for å utrede alternative løsninger til ferge for å sikre næringsutvikling i hele fylket. Bro til Hamnøya er et realistisk alternativ til utbedring av dagens fergekai, og vil forbedre sambandet i Tjøttabassenget. Autonome ferger må også vurderes der det kan være et alternativ.
- Fastsette kvalitetskrav til ferge- og båtmateriell i anbudsutlysning for å sikre en utskifting av gammelt utdatert materiell som ikke tilfredstiller dagens standard.
- Øke frekvensen på fergesamband der det er behov.
- Jobbe for at fylkeskommunale samband som er tilskuddsdrevet blir driftet gjennom ordinære anbud.
- Etablere og videreføre universelt utformede ventefasiliteter på steder som anløpes av hurtigbåt og ferge.

- Videreføre og utvide ordningen der fylkeskommunen eier fartøy og leier dem ut til selskap som vinner anbud.
- Styrke Kystgodsruta for å sikre bedre og rimeligere fremføring av gods. Jobbe for fortsatt billigere godstransport på hurtigbåt der det ikke er andre alternativer. Steder som ikke har anløp av kystgodsruta skal følge samme prisregulativ som den.
- Videreutvikle gods på hurtigbåt som er et viktig hovedtilbud flere steder. Kranlast er en forutsetning for å kunne håndtere tyngre gods, dette må fortsatt ivaretas. For å sikre trygg godsfremførsel og persontransport skal egnede kaier og ekspeditører brukes der det er det er nødvendig.
- Gjennomgang av anløpssted og godsføring for NEXII og tilstøtende korresponderende ruter sommer/vinter.

BUSS

Nordland Senterparti vil:

- Styrke kollektivtilbudet på buss og jobbe for at det skal bli enklere å reise tur/retur daglig gjennom hele året.
- Evaluere busstransporten i fylket, og videreutvikle smartere løsninger for kollektivtransport i distriktene, inkludert bestillingstransport og distriktsmobil.

RABATTORDNINGER OG KUNDEVENNLIGHET

Nordland Senterparti vil:

- Legge til rette for gode pendlermuligheter i hele Nordland.
- Være tidlig ute og involvere berørte kommuner når rutetilbud skal utvikles og justeres. Videreføre regionale ruteplanleggingskonferanser i regionene og sikre at anbud i større grad planlegges ut fra dialog med kommunene.
- Sørge for gode reserveløsninger ved kanselleringer for å opprettholde korrespondanser ved forsinkelser.

- Jobbe for gjennomgående billettløsninger på samferdsel i Nordland med ett måneds-kort gjeldende for all transport fra Nordland Fylkeskommune.
- Utprøve nye rabattordninger på kollektiv-reiser spesielt med tanke på familier og eldre.
- Jobbe for godt tilpassede rutetilbud, med fokus på stabilitet og regularitet, med best mulig korrespondanse med øvrige tilbud.
- Videreføre dagens ungdomskort og se på muligheten for å utvide kortet til å gjelde alle de tre nordligste fylkene. Prisen på ungdomskortet bør reduseres til 200 kr.
- Opprette et eget studentkort med samme fordeler som ungdomskortet.
- Jobbe for innføring av ordningen «Heim for en 50-lapp» i dialog med kommunene.

KULTUR, MILJØ

OG FOLKEHELSE

Flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet. Vi må alle bidra til lavere forbruk og mer gjenbruk. Vi støtter kulturlivet og frivilligheten.

KULTUR

Nordland skal ha et rikt kulturmangfold over hele fylket. Kultur er en viktig vitamininnsprøyting i hverdagen. Kulturtilbud er med på å bygge opp under trivsel og god folkehelse.

Bodø 2024 som kulturhovedstad vil være en viktig arena for internasjonalt å få synliggjort kulturmangfoldet i hele fylket.

Nordland har mange verdifulle og viktige kulturminner. Fylkeskommunen vil være en viktig regional støttespiller i forhold til kulturminner i Nordland. For at kulturminner skal forbli minner er det viktig at det forvaltes med omhu og blir synliggjort. De kan danne grunnlag for bolyst og som besøksmål i forhold til reiseliv.

Ildsjeler og gode lokalmiljø er viktig både som inspirasjon, folkehelse og noe vi alle kan glede oss over. Senterpartiet heier på og vil løfte frem de som står på for frivilligheten.

Nordland fylke er i en særstilling i forhold til samisk kultur og språk med mange ulike samiske språk. Nordland fylke skal samarbeide aktivt med nasjonale og lokale aktører for at bredden i det samiske blir godt ivaretatt.

Nordland Senterparti vil:

- Koordinere og sørge for at arbeidet med de samiske språkene og kulturen blir godt ivaretatt på tvers av fylkesgrensene. Bredden i samisk språk og kultur er i særstilling i fylket vårt.
- Bidra til gode og stabile støtteordninger til kulturarrangement over hele fylket. Ivareta og videreutvikle gode ordninger innenfor kultur i fylket vårt.
- Samarbeide med kommunene om gode kulturskoletilbud i hele fylket.

- At matkultur, jakt, fiske og fangstkultur også inngår som en selvfølgelig og naturlig del i Nordlands arbeid med kultur.
- Ha et spesielt fokus på arkeologiske kulturminner, særlig de mest sårbare blant disse. Vi vil jobbe for at staten tar kostnadene ved funn av arkeologiske kulturminner.
- Bidra til at Nordland sin kultur og historie blir bevart og videreformidlet. Blant annet gjennom museum, ulike besøkssenter og andre besøksarenaer, samt finansiering gjennom regionale kulturfond.
- Styrke de fylkeskommunale bibliotekene som møteplass, kulturarena og synliggjøre de digitale utlånsmulighetene.
- Løfte frem frivilligheten som har et vidt spekter med idrett, kunst og kultur som er viktig for lokalsamfunnene våre.
- Se på muligheten til å få frivillig arbeid som valgfag inn i videregående skole.

MILJØ

Nordland er et fylke med svært rike naturressurser. Bærekraftig bruk av fornybare naturressurser er en viktig miljøgevinst Nordland kan bidra med.

Naturens naturlige fangst av CO² gjennom fotosyntesen både i havet og på land danner grunnlag for primærnæringene våre og er en viktig del av klimaløsningen.

Nordland fylke er svært rikt på fornybar energi, og god forvaltning av denne gir fylket store fortrinn som industriregion samtidig som miljøet må bli ivaretatt.

Vi må ha bedre utnyttelse av energi og råstoff i kretsløp. Avfall som tidligere ble sett på som et problem, må anvendes som en ressurs som gagnar både klima og økonomi.

Nordland Senterparti vil:

- Bidra til lavere forbruk og mer gjenbruk. Sirkulærøkonomi vil være viktig for å nå klimamålene.
- Stimulere til utvikling og bruk av ikke-fossile energikilder, slik som jordvarme, hydrogen og biogass.
- At Nordland skal legge vekt på FNs bærekraftsmål ved valg av leverandør både for innkjøp av varer og i tjenesteanbud. Kortreiste varer og tjenester bør prioriteres der det er mulig.
- Jobbe for å få realisert flere besøksenter i Nordland.
- Opprettholde og ivareta Nordland sitt dyrka og dyrkbare areal og utmarksressurser for matproduksjon.
- At skog må forvaltes bedre slik at CO² opptaket øker.
- Bidra til å fange plast på avveier og gjøre det lettere å levere plast fra landbruk.
- Realisere forpliktende samarbeid med frivillige organisasjoner som arbeider målrettet med plast- og søppelsamling og styrke avtaler om levering av søppel i havnene.
- Styrke informasjon og kunnskap om miljøutfordringene.

FOLKEHELSE

Senterpartiet har i alle år lagt til grunn en forståelse av det norske samfunn som en helhet, der byer og bygder, sentrum og periferi, hver for seg og i samhandling er verdifulle deler av Norge. Det er viktig å arbeide for et samfunn som sørger for god livskvalitet og bedret folkehelse for alle innbyggere i fylket.

De helsefremmende og forebyggende tiltakene må styrkes i samfunnet som helhet, men også innrettes mot spesielt sårbare grupper, som barn, unge og eldre.

Det er i samhandling og forståelse borgerne imellom at det norske velferdssamfunn har vokst fram til å bli et av verdens beste samfunn å bo og leve i.

Nordland Senterparti vil fortsette å jobbe med inkludering i videregående skole slik at hvert enkelt menneske i størst mulig grad skal få utvikle seg å bidra i samfunnet. Senterpartiet vil legge til rette for god hjelp og støtte både ved psykiske utfordringer og andre utfordringer i hverdagen.

Det å ha en befolkning med god folkehelse er et stort gode for hver enkelt av oss. Senterpartiet er derfor svært opptatt av kunnskap om folkehelse og driver forebyggende arbeid i sin kontaktflate med ungdom.

Frivilligheten er en viktig del av samfunnet vårt, og den må vi pleie og utvikle. I mange sammenhenger får vi da mange flere innbyggere som blir svært dyktige på samarbeid og utfører viktige samfunnsoppgaver som ikke er under ansvaret til det offentlige.

Nordland Senterparti vil:

- Sikre gode, desentraliserte tannhelsetilbud over hele fylket, der kortest mulig reisetid til tannklinikker skal vektlegges. Det må tilrettelegges for betalende pasienter som generer inntekter til fylkeskommunen.
- At Nordland skal bidra til å nå de nasjonale målene om matsikkerhet og beredskap.
- Gi alle gode muligheter for å ta vare på seg selv og andre gjennom frivillig arbeid.
- Videreføre og synliggjøre arbeidet med nullvisjonen for selvmord.
- Ha økt fokus på tilrettelegging for universell utforming.
- Jobbe for at Modellen «Æ E MÆ» må innføres i hele Nordland.
- Satse målrettet på merkede turløyper og annen tilrettelagt fysisk aktivitet i tett samarbeid med nasjonalparker, geoparker, friluftsråd og andre som legger til rette for bruk av naturen.
- Satse videre på den kulturelle skolesekken og den kulturelle spaserstokken.

NÆRING

Næringsutvikling og arbeidsplasser er grunnlaget for velferds-samfunnet, og for at hver enkelt av oss har en meningsfull hverdag. Nordland Senterparti vil føre en næringspolitikk som legger til rette for et livskraftig næringsliv og aktiv verdiskapning i hele Nordland. Tilstrekkelig tilgang på kompetent arbeidskraft er en grunnleggende forutsetning for et konkurransekraftig næringsliv.

Nordland Senterparti vil at fylkeskommunen skal være en aktiv støttespiller for både nye og etablerte bedrifter, med en god og tidlig dialog mellom næringsliv og kommunene, samt en rask og ryddig saksgang. Tilgang til attraktive, varierte og byggeklare næringstomter er viktig. Videre er det viktig å legge til rette for knoppskyting rundt de etablerte bedriftene slik at de kan utvide, og at vi fortsetter med tilskuddsordningen for etablerere slik at de blir bedre kjent med fylket.

Tilstedeværelsen av kraftkrevende industri i Nordland er en av forutsetningene for bosetting i fylket. Tilgangen på grønn fornybar kraft er noe av det viktigste fortrinnet vi har i vårt langstrakte fylke. Det er for Nordland Senterparti viktig å sikre fortsatt tilgang på ren og fornybar kraft, derfor vil vi fortsette å tilrettelegge for kraftkrevende industri. Vi vil også i denne periode jobbe for å øke kraftproduksjonen og tilgang på kraft i hele Nordland. Alle alternativer for kraftproduksjon skal gis like vilkår for utredning og utvikling, også kjernekraft.

Geologien i Nordland inneholder store mengder mineraler og metaller som vil

være viktig for å gjennomføre det grønne skiftet. Nordland Senterparti vil være en aktiv pådriver for at man skal lykkes med kartlegging og utvinning av disse ressursene.

Nordland Senterparti ønsker en levende reiselivsnæring i hele Nordland, og vil derfor videreføre satsingen på produktutvikling, og jobbe for å få flere turister gjennom hele året for å skape grunnlag for mer helårsdrift innen reiselivet. Samtidig skal vi jobbe for at naturen ikke blir skadelidende som følge av økt turisme, og at det kan innføres besøksbidrag for områder med stor belastning.

Vi er opptatt av at primærnæringene skal ha gode vilkår for utvikling og vekst, lokalt eierskap og av å redusere hindringer for et aktivt arealbruk. Vi vil øke satsingen på nydyrking ved å jobbe for tilskuddsordninger, og vi er opptatt av å verne matjorda gjennom aktiv bruk. Et sterkt jordvern sikrer oss matberedskap og utvikling av landbruk i en urolig verden. Der matjord likevel til nød må bygges ned for andre tungtveiende grunner, skal tilsvarende areal avsettes til nydyrking, og selve jordsmonnet flyttes dit.

Landbruket er avhengig av at naturen er i balanse, og at belastningen på natur og miljø minimeres. Skog i vekst tar opp CO² og en aktiv skogforvaltning med hogst, planting, gjødsling og ungskogpleie gir en betydelig klimagevinst.

Nordland Senterparti vil derfor øke satsingen på skogplanting og forvaltning av skogs- og utmarksressurser, inkludert forvaltning av vilt og fisk. Vi er positive til vern av natur for å ivareta natur- og miljømangfoldet, men er opptatt av at vern må være frivillig. Nordland Senterparti ser positivt på økt satsning på økologisk og bærekraftig drift.

Fisken i havet betegnes som en av verdens viktigste matressurser. Det er derfor viktig at vi sikrer en god og bærekraftig forvaltning av disse ressursene. Nordland fylke er et av landets største og viktigste fiskerifylker og vi har et ekstra stort ansvar for å legge til rette for arbeidsplasser både på sjø og land. Vi må også sørge for at farleder og havner utbedres slik at de kan betjene dagens fiskefartøy.

Havbruk har de senere årene vokst til å bli en av de største næringene langs kysten. Senterpartiet setter miljøspørsmålet høyt i forhold til drift og vekst i næringen. Vi ønsker å utvikle denne næringen på en bærekraftig måte, der et godt samspill mellom aktørene og andre brukerinteresser kan bidra til nye løsninger for å minske miljøavtrykket.

Kysten i Nordland trenger arbeidsplasser og det bør jobbes for å øke foredlingsgraden for råstoff fra både fiske og havbruk for å opprettholde aktivitet og verdiskaping på land.

Reindriften er en viktig næring i fylket vårt, og er en viktig bærebjelke for den samiske kulturen. Nordland Senterparti er opptatt av at det skal være gode rammebetingelser for reindrifta, for å sikre videre bærekraftig drift i fylket og optimisme for fremtidige generasjoner.

Nordland Senterparti vil:

- Føre en næringspolitikk som legger til rette for et livskraftig næringsliv og verdiskaping i hele Nordland.
- Støtte utbygging av el-nettet mellom regioner i Nordland for å øke kapasiteten.
- Jobbe for endrede forskrifter knyttet til tømming av ballastvann i Nord-Norges fjorder og havstrøk.
- Legge til rette for videre utvikling av eksisterende næringsklynger, og etablering av nye næringsmiljø for å styrke vår konkurransekraft.
- Opprettholde og styrke støttefond for mottaksstasjoner i fiskerinæringen.
- At det skal stimuleres til utvikling både innen tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer. Produksjon basert på utmarksbeiteressurser må styrkes, og den samlede landbruksproduksjonen i Nordland må økes.
- Sørge for tilrettelegging for at mineral og metallforekomster i Nordland kan kartlegges og utvinnes.
- Vil jobbe for å øke overføringskapasiteten i eksisterende og nytt nett.

UTDANNING OG KOMPETANSE

Nordland fylkeskommune har i dag 16 videregående skoler med flere studiesteder i hele fylket. Nordland Senterpartiet skal bidra til økt satsing på og rekruttering til yrkesfag, i samarbeid med næringslivet og behovet lokalt og regionalt. Senterpartiet ønsker å sikre en desentralisert tilbudsstruktur.

Senterpartiet mener fagskolene vil være et viktig verktøy for å sikre rett kompetanse i årene som kommer, og vil derfor styrke og utvikle fagskolen i Nordland.

Senterpartiet mener opplæringskontorene vil være en viktig samarbeidspartner for å lykkes med fleksible utdanningsløp, og et viktig verktøy for at flere skal fullføre videregående opplæring.

Nordland fylke er et av de fylkene med flest hybelboere. Senterpartiet vil derfor ha et stort fokus borteboernes velferd.

Nordland Senterparti vil:

- Se på muligheten for å etablere flere hybelhus i samarbeid med kommunene, og videreutvikle positive aktiviteter utenfor skoletiden som leksehjelp, mattilbud og møteplasser.
- Ha en tilbudsstruktur som er i tråd med regionale behov for kompetanse og elevens ønske.
- Tilrettelegge for digital og samlingsbasert utdanning, også høyere utdanning.
- Nordland fylke skal ha tre inntaksregioner for å sikre et desentralisert videregående skoletilbud.
- Rådgivningstjenesten bør profesjonaliseres og aktualiseres gjennom kurs og utdanning av rådgivere. Herunder hospiteringsordning for ungdomsskoleelever i videregående skoler og arbeide for en styrket veiledningstjeneste i samarbeid med ungdomsskolene.

- Satse på yrkesfaglærer 2- ordningen. Der fagpersoner fra arbeidslivet blir direkte involvert i opplæringen på yrkesfag.
- Legge til rette for modulbasert opplæring, slik at flere voksne som mangler kompetanse deltar i videregående opplæring.
- Følge opp at utstyret på yrkesfagskolene er oppdatert.
- Utdanne flere lærere på yrkesfag.
- Undervisningsgårdsbrukene skal opprettholdes og videreutvikles ved naturbruksskolene på Kleiva og Marka.
- Bygge ny videregående skole i Mosjøen og i Narvik.
- Ha et fortsatt fokus på inkludering, herunder videreutvikle tilbud for elever som faller utenfor.
- Arbeide for at elever i videregående opplæring kan få tilbud om opplæring i samisk språk og kultur.
- Videreføre og styrke ordningen med mobbe- og lærlingeombud i Nordland.
- Ta initiativ til å etablere internships.
- Etablere fagskoletilbud med på de grønne naturbrukslinjene ved Marka og Kleiva.
- Videreføre og videreutvikle lærlingegarantien.

NORDLAND

SENTERPARTI

VIL JOBBE FOR

Det er ikke slik at alle sakene som påvirker nordlendingens liv bestemmes av fylkestinget. I dette kapittelet har vi samlet et knippe saker som ligger utenfor fylkestingets kontroll, men som er viktige for Nordland Senterparti, og som er viktige for nordlendingen.

Det er naturligvis de områdene hvor fylkeskommunen står med ansvaret som vil kreve mest ressurser og oppmerksomhet fra oss, men samtidig er det for mange viktige saker som styres nasjonalt til at vi bare kan snakke om fylkeskommunens oppgaver i dette programmet.

KULTUR, MILJØ OG FOLKEHELSE

Nordland Senterparti vil jobbe for:

- At våre naturressurser vernes gjennom bærekraftig bruk.
- Innføring av fjelloven i Nordland.
- At Norges geoparker med UNESCO-status ligger fast inne i statsbudsjettet.
- At Norske parker ligger inne med fast post på statsbudsjettet.
- At det plantes mer skog som en del av fremtidens smarte klimaløsninger.
- At det opprettes et nasjonalt ungdomsråd.
- Legge til rette for asylsøkeres deltakelse i lokalsamfunn, blant annet gjennom arbeid og frivillige organisasjoner. Ved å ha asylsøkere og flyktninger i kommuner, tettsteder og bygder spredt i hele landet øker muligheten for god integrering.
- At tannlegebehandling kommer inn under folketrygden.
- At det opprettes akuttpsykiatri på Helgeland, og at akuttpsykiatritilbudet i hele fylket styrkes.
- Å styrke akutttilbudet (prehospitale tjenester) gjennom flere ambulanser, legeskyssbåter og innføre maksimal responstid.
- Bedre helikopterberedskap langs kysten og kapasitet for søk og redning i de nordligste farvannene.
- At fremtidig sykehusstruktur søker å ivareta et best mulig tilbud med pasienten i fokus. Et helt avgjørende punkt er da reisetid og akutt transporttid for pasienter.
- Et trygt og faglig forsvarlig fødetilbud i hele fylket – hele året.
- At det legges til rette for landingsplass for det nye Sar Queen redningshelikopter ved alle sykehus i fylket.
- At nye sykehus må være nye bygg som ivaretar gode spesialisthelsetjenester.
- En styrket satsing på helsestasjoner.

- Å videreutvikle og styrke arbeidet med universell utforming, inkludert digitale tjenester, også med tanke på eldre.
- En økt satsning på Frisklivsentraler og andre lavterskeltilbud rettet mot eldre.
- Gode finansieringsordninger for institusjonsplasser både når det gjelder rehabilitering og økt kapasitet for antall plasser.

NÆRING

Nordland Senterparti vil jobbe for:

- At landbruket skal utvikles – ikke avvikles. Inntekten til bøndene må økes, og velferdsordningene må bedres. Det må settes inn tiltak som sikrer rekruttering og ivaretagelse av bønder, og letter generasjonsskifter på gårdene.
- At ungdomsfiskerordningen videreutvikles og styrkes.
- Bidra til tiltak som styrker den lokale fiskeflåten.
- At bonusordninger som ferskfiskordningen må reguleres slik at landindustrien i Nordland også får utbytte av dem.
- At det utvikles støtteordninger til forskning og utvikling på fremtidsrettede fiskefartøy og fiskeredskaper.
- Bidra til økt støtte til tiltak i fiskerihavnene gjennom Kystverket.
- Støtte arbeidet med nye miljøvennlige driftsformer innen havbruk.
- En miljøkonsesjonsordning for lukkede anlegg i sjø. Avfallet som i dag i stor grad sendes ut i havet, bør benyttes til utvikling av for eksempel biogass.
- At Arktisk Landbruk blir prioritert inn i jordbruksavtalen, blant annet slik at det kan opprettes et kunnskaps- og kompetansesenter for arktisk matproduksjon.
- Lettere skadeuttak av rovdyr i beiteområder og økte kvoter på rovdyr.

- Det må jobbes for at reindrifta, og beite- næringa for øvrig, har et akseptabelt tap til rovvilt som gjør beitenæringa bærekraftig. Rovviltforvaltninga må praktiseres i tråd med det tosidige målet i rovviltforliket.
- Bedre dyrevelferd både innenfor land- og havbruket. Mattilsynet må styrkes, og antall stillinger må økes.
- Gode veterinær-tilbud over hele fylket.
- Utrede muligheten for mer vannkraft, samt utvikle eksisterende vannkraftverkene vi har i dag for å få utnyttet kapasiteten i disse.
- Økt støtte til ENØK-tiltak og forenkle søknadsprosessen.
- Større statlig kompensasjon for godstransport i Nordland som også inkluderer gods på hurtigbåt.
- Å styrke språkopplæringstilbudet for arbeidsinnvandrere.

UTDANNING OG KOMPETANSE

Nordland Senterparti vil jobbe for:

- At Sjunkehatten folkehøyskole realiseres.
- At det skal være mulig å utdanne seg som agrotekniker i Nordland.
- En økning av borteboer- og utstyrsstipendet.
- Økt satsning på desentralisert høyere utdanning innenfor ulike fag.
- Å sikre gode grunnleggende finansiering og gode rammevilkår for kunnskapsmiljø i Nordland.
- God kommunikasjon mellom forskningsmiljø og andre miljø, for å sikre praktisk bruk av forskningsresultater i næring, forvaltning og samfunn.
- Satsning på studiesenter må gjøres i samarbeid med UH-sektoren.
- Etablere enklere overgangsordninger for innvandrere med høyere utdanning, slik at de raskt kan komme inn i yrker de er utdannet for.
- Jobbe for at Nordnorsk pensjonist-skole og andre folkehøgskoler for eldre skal ligge under Folkehøgskoleloven for å sikre eldres rett til å «Lære hele livet-Leve hele livet»

TRANSPORT OG INFRASTRUKTUR

Nordland Senterparti vil jobbe for:

- At det ikke etableres kraftoverføringskabler fra nord til sør, og at det ikke bygges flere eksportkabler for strøm ut av landet.
- At kortbanenettet i fylket vårt styrkes og utvikles til å kunne ta imot elektrifiserte fly. Ingen kortbaneflyplasser skal legges ned.
- At det satses videre på utbygging av høyhastighets bredbånd og god telefondekning, over hele fylket.
- Raskere utbedring og bedre kartlegging av rasutsatte områder.
- En videreføring og styrking av ordningen med flytransport av fisk fra Evenes.
- At fornyelsen av E6 og E10 gjennom hele Nordland ferdigstilles.
- At staten bevilger mer penger til utbedring og vedlikehold av våre fylkesveier.
- Realisering av Nord-Norgebanen med byggestart fra Fauske og nordover.
- At Ofotbanen og Nordlandsbanen gis høyere prioritering fra storting og regjering. Nordlandsbanen må bli mer miljøvennlig, og en finansieringsplan for dobbeltspor på Ofotbanen må komme på plass.
- Økning av godsmengde på Nordlandsbanen.
- Helgelandspendel bør starte lenger sør for Mosjøen, på Trofors eller Majavatn.
- Styrking av Saltenpendelen med forlengelse til Røklund.
- Jobbe for bygging av flere korte og lange krysningsspor.
- Å fortsatt være en viktig bidragsyter inn mot Jernbaneforum Nord, og jobbe for bedre materiell, tilbud og avgangstider langs Nordlandsbanen.
- At det ikke innføres flere jernbanepakker fra EU.
- At også hurtigbåter blir gratis for passasjerer.

Dette er Senterpartiets formålsparagraf:

Senterpartiet har som mål å legge vilkårene til rette for en harmonisk samfunnsutvikling. Et levende folkestyre, bygget på kristen og nasjonal grunn, er en forutsetning for folkets trivsel og landets fremgang.

Individet og menneskeverdet skal være det sentrale i samfunnet og vises tillit i fellesskapet. De sosiale, kulturelle og økonomiske tiltak fra samfunnets side må ta sikte på å skape vekstvilkår og trivsel for alle uansett bosted eller yrke.

Ønsker du være med på laget?

Send melding med kodeord SP til 2360

senterpartiet.no/nordland